
CommuniCare: hoe beter te communiceren met mensen met afasie

Van alle mensen die getroffen worden door een beroerte, houdt 1/3 daar een afasie aan over. Iemand met afasie heeft moeite met het spreken en begrijpen van taal, waardoor communiceren vaak lastig is. In zorginstellingen zoals ziekenhuizen, of revalidatiecentra, heeft dit grote consequenties; onderzoek laat zien dat mensen met een beperking in communicatievaardigheden grotere kans hebben op verkeerde zorg. Bovendien is goede communicatie tussen zorgverlener, patiënt en naasten belangrijk voor de vertrouwensband die zij opbouwen. Het Lectoraat Logopedie van de Hogeschool Utrecht en partners ontwikkelden **CommuniCare**: een programma dat communicatie in zorginstellingen verbetert. Het bestaat uit:

- 1) **Scholing voor zorgverleners**, zoals revalidatieartsen, specialisten ouderengeneeskunde, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en voedingsassistenten. Hierin worden technieken geleerd om effectiever te communiceren.
- 2) **Aandacht voor inbedding** in de betrokken organisatie, zodat de opgedane kennis en vaardigheden niet verloren gaan. De ontwikkeling van ondersteunende hulpmiddelen maken hier onderdeel van uit.
- 3) En **informatie en aandacht voor naasten**. Een interactieve informatieve video voor naasten, met informatie over afasie, de gevolgen van afasie en wat zij kunnen verwachten in het zorgtraject. <https://www.afasienet.com/mensen/voor-naasten/informatiepunt-voor-naasten/>

Hierbij een quote van een naaste (Ellen Dijkhuizen), over de informatieve video voor naasten (het "informatiepunt"):

Wat is deze video een prachtige vorm van informatieverstrekking. Op een duidelijke en eenvoudige manier wordt er verteld wat afasie nu eigenlijk is, maar ook wat voor impact afasie heeft in het dagelijks leven. Wanneer je voor het eerst met afasie in aanraking komt, wil je hier alles over weten. Dit zal zeker helpen! Ook kun je deze video laten zien aan je vrienden en familie. Zo kunnen zij ook zien hoe je het beste kunt communiceren met iemand die afasie heeft. Een erg waardevolle aanvulling in een wereld waar afasie nog zo weinig bekend is.

CommuniCare is tot stand gekomen in samenwerking met zorgprofessionals uit onder andere Careyn de Vier Ambachten; revalidatiecentrum de Hoogstraat; Axion Continu de Parkgraaf; Zorggroep Maas & Waal; Vivium Zorggroep Naarderheem, Universitair Ziekenhuis Antwerpen en Revalidatieziekenhuis Revarte. Ook mensen met afasie en hun naasten en Hersenletsel.nl hebben bijgedragen aan de ontwikkeling, zodat CommuniCare aan sluit bij hun wensen en behoeften. Het onderzoek wordt gefinancierd door subsidieverstrekker SIA RAAK.

De communicatietechnieken die zorgverleners kunnen gebruiken in gesprekken met mensen met afasie staan weergegeven in deze infographic.

Ontgrendel je boodschap voor een persoon met afasie

- 3 - Neem plaats aan de niet-aangedane zijde
- 4 - Zorg ervoor dat de fysieke omgeving zo min mogelijk afleidt
- 5 - Beperk het aantal professionals dat aanwezig is tijdens het gesprek
- 6 - Gebruik mimiek en gebaren
- 7 - Wijs waar mogelijk aan waar je het over hebt
- 8 - Gebruik afbeeldingen en maak tekeningen
- 9 - Maak gebruik van hulpmiddelen
- 0 - Schrijf tijdens het gesprek belangrijke woorden op
- 1 - Schrijf belangrijke gebeurtenissen en gesprekken in het communicatieschrift
- 2 - Spreek in korte zinnen
- 3 - Spreek in een rustig tempo
- 4 - Controleer of de persoon met afasie begrepen heeft wat is gezegd
- 5 - Kondig aan wanneer je over een ander onderwerp begint
- 6 - Spreek uit dat je het belangrijk vindt dat jullie elkaar begrijpen
- 7 - Spreek en ondersteun op een volwassen en natuurlijke wijze
- 8 - Peil de non-verbale reactie van de persoon met afasie
- 9 - Nodig uit tot een respons
- 0 - Geef aan dat je de tijd neemt voor het gesprek
- 1 - Toon oprechte interesse
- 2 - Spreek af later terug te komen op de boodschap, indien je de boodschap niet kunt achterhalen

Help de persoon met afasie zijn/haar boodschap te ontgrendelen

- 3 - Stimuleer de persoon met afasie om zelf aan te wijzen, gebaren en tekenen
- 4 - Vraag of datgene wat de persoon met afasie wil zeggen in het communicatieschrift staat
- 5 - Geef het aan als je de persoon met afasie niet begrijpt
- 6 - Geef aan wat je van de boodschap wel begrijpt en controleer of dit klopt
- 7 - Baken de boodschap van de persoon met afasie af door middel van schriftelijk gesprek
- 8